

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a griffie

Uw brief van: -
Uw kenmerk: -
Bijlage(n): 3

Ons kenmerk: 2025-042891
Contact: Pauline van der Linden
Doorkiesnummer: +31180451337
E-mailadres: p.v.d.linden@ridderkerk.nl
Datum: 6 juni 2025

Betreft: update jeugdzorg

Geachte raadsleden,

Op donderdag 30 januari 2025 heeft de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd (hierna: Deskundigencommissie) onder leiding van Tamara van Ark haar zwaarwegende advies uitgebracht middels het rapport Groeipijn. Met deze raadsinformatiebrief willen wij u informeren wat op hoofdlijnen het advies inhoudt, hoe wij naar deze uitspraak kijken, wat de stand van zaken is en hoe het vervolg eruit ziet.

Kern van 'groeipijn'

De conclusie van de Deskundigencommissie is dat er hard gewerkt is aan de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd, maar dat deze inzet nog niet rendeert. De Deskundigencommissie wijt dit aan een te beperkte scope van de aanpak, een gebrek aan doorzettingsmacht in de jeugdketen, te weinig realisme ten aanzien van de besparingen en het tijdpad en onduidelijkheden over de haalbaarheid daarvan. Terecht geeft de Deskundigencommissie aan dat de scope van de Hervormingsagenda te smal is en geen antwoord biedt op de aanpak van gezinsproblematiek en het wegnemen of verminderen van de (structurele) factoren die leiden tot meer vraag naar jeugdhulp. In dat licht onderschrijven we ook van harte de opmerking van de Deskundigencommissie dat het bij de governance van de Hervormingsagenda ontbreekt aan doorzettingsmacht. Dit zorgt ervoor dat elke partner de Hervormingsagenda omarmt vanuit het eigen perspectief, maar dat een daadkrachtige en gerichte sturing op concrete gemeenschappelijke doelstellingen ontbreekt.

Regionaal standpunt

De Regio Rotterdam-Rijnmond onderschrijft de hoofdboodschap van de Deskundigencommissie dat er meer nodig is dan de huidige afspraken van de Hervormingsagenda. Het afgelopen jaar heeft de regio zich, in afstemming met al onze netwerken, actief ingezet om de gezamenlijke uitdagingen en kansen onder de aandacht van het Rijk, de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Deskundigencommissie te brengen. Als we naar het geschetste beeld in het rapport van de Deskundigencommissie kijken, zien wij veel van deze regionale inbreng terug, zowel op inhoud als op financiën. De regio heeft de wens, met betrekking tot dit rapport en met het oog op het belang van kwetsbare kinderen en gezinnen, het advies van de Deskundigencommissie in zijn geheel over te nemen.

Het past namelijk goed bij de koers, zoals wij via de Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing en ons Plan van aanpak Jeugdhulp Ridderkerk 2025/2026 al zijn ingeslagen. Daarbij vinden wij het noodzakelijk dat het Rijk dit ook zonder voorbehoud doet. Het belang van de kinderen en hulp aan gezinnen in kwetsbare situaties staan voorop, tegen de achtergrond van de transformatiebeweging die nodig is om tot een beter werkend en duurzaam (betaalbaar) stelsel te komen. Terecht geeft het rapport aan dat de oplossingen voor de problemen van kinderen en gezinnen en de grote toename van de vraag naar jeugdzorg juist ligt in de levensdomeinen en systemen buiten de jeugdzorg.

Het is tegelijkertijd echter moeilijk te begrijpen dat, naar verwachting, niet de volledige tekorten over 2023 en 2024 worden gecompenseerd, maar slechts de helft daarvan. Wij hebben immers met behulp van de motie Ridderkerk reeds in een vroeg stadium de opdracht bij de VNG neergelegd om 'namens alle gemeenten' bij het Rijk erop aan te dringen dat artikel 108 van de Gemeentewet in acht genomen moet worden. Dit betekent dat gemeenten een vergoeding van het Rijk moeten ontvangen die in verhouding staat tot de uitvoeringskosten van jeugdhulp. Ons standpunt, zoals bepaald via de kabinetsresolutie 'VNG-inzet richting nieuwe kabinet' in de ALV van de VNG van 29 november 2024 (bijlage 1), blijft leidend.

Stand van zaken

De financiële zorgen blijven helaas bestaan. Hoewel het kabinet met extra middelen in de Voorjaarsnota 2025 onze situatie gedeeltelijk erkent, betreft dit vooralsnog een incidentele en beperkte tegemoetkoming voor de geleden en te verwachten tekorten.

Voorjaarsnota 2025 Rijk

Ondanks onze grote inzet constateren we dat het kabinet in de voorjaarsnota, die op 9 juni 2025 in de Tweede Kamer wordt besproken, geen structurele maar een incidentele en gedeeltelijke financiële oplossing heeft gerealiseerd voor de periode tot en met 2027. Over de tekorten 2023 en 2024 heeft het Rijk nog niets toegezegd. Vanaf 2028 is er geen verzachting opgenomen voor de besparingen op basis van de Commissie van Wijzen en gaat het Rijk zelfs uit van nieuwe besparingsopbrengsten. Zie ook bijlage 2: Ledenbrief Vereniging Nederlandse Gemeenten consequenties voorjaarsnota.

Vervolg

Het is goed dat er tijdelijk verlichting komt, maar gemeenten zullen zich - mede in voorbereiding op de Deskundigencommissie in 2027 - blijvend moeten inzetten voor adequate structurele financiële kaders voor de uitvoering van de Jeugdwet. De mogelijk juridische procedure die de VNG zou willen starten met het oog op naleving van artikel 108:3 Gemeentewet rondom de afhandeling van de tekorten 2023/2024 is door de VNG uitgesteld in afwachting van de inspanning van het kabinet om gemeenten in augustus van dit jaar tevens te compenseren voor (50% van) de tekorten over 2023 en 2024 (€ 728 miljoen in totaal). Met het Rijk is reeds overeengekomen dat de Deskundigencommissie in 2027 (was 2028) een uitspraak zal doen over de uitgavenontwikkeling 2025 tot en met 2027 en compensatie van tekorten en (de haalbaarheid van) het financieel kader vanaf 2028.

Op 18 juni 2025 vindt het jaarlijks congres plaats van de VNG. Tijdens deze Algemene Leden Vergadering (ALV) zal de motie Ridderkerk naar verwachting afgedaan kunnen worden, omdat de VNG de inzet heeft gepleegd die van hen gevraagd is. Het resultaat is echter nog niet bevredigend. Om die reden brengt de VNG, in overleg met onze gemeente, een resolutie (bijlage 3) in tijdens de ALV van 18 juni 2025 waarin gemeenten een vervolgstراتيجية bepalen.

Naar de toekomst toe zijn bindende garanties op structurele naleving van artikel 108 van de Gemeentewet essentieel. Alleen dan kunnen gemeenten en partners met vertrouwen bouwen aan een toekomstbestendig, kwalitatief en effectief jeugdbeleid. Ondanks dat deze garanties vooralsnog ontbreken, blijven wij onze schouders eronder zetten en werken wij aan innovatieve oplossingen. Dit doen wij onder andere via het programma 'Regionale Kostenbeheersing' en het Plan van aanpak Jeugdhulp Ridderkerk 2025/2026 waarmee wij proberen de financiële tekorten het hoofd te bieden zonder concessies te doen aan de kwaliteit van zorg.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris

Mevr. M. Kitselar

de burgemeester,

dhr. C.A. Oosterwijk

Bijlagen:

1. Geactualiseerde resolutie VNG inzet richting kabinet
2. Ledenbrief VNG 20 mei 2025
3. Resolutie jeugd